

فرسیداغن کالی کتیک (بلنجاوان) باکی تیمقوه قشگل کتیک
دیوان نگری کلتن ک لیما بلس

**PERSIDANGAN KALI KETIGA (BELANJAWAN)
BAGI TEMPOH PENGGAJAL KETIGA
DEWAN NEGERI KELANTAN KE LIMA BELAS TAHUN 2025
15 JAMADIL AWAL 1447 | 06 NOVEMBER 2025 (KHAMIS)**

DOKUMEN INDUK PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM (PMBI)

TARIKH PELANCARAN

- 7 Disember 2023

FASA PELAKSANAAN (UTAMA)

- **Fasa 1 (2024–2028)** : berpandukan kepada Dokumen Hala Tuju Portfolio Kerajaan Negeri Kelantan 2024–2028; dan
- **Fasa 2 (2029–2033)** : menumpukan kepada pengukuhan dan penilaian hasil daripada fasa pertama.

PELAN TINDAKAN

- **770 Pelan Tindakan :**
 - 275 telah dilaksanakan.
 - 349 dalam proses pelaksanaan
 - 116 masih belum dilaksanakan
 - 30 sedang dikemaskini selaras dengan dasar semasa dan keutamaan negeri.
- **Sebanyak 624 Pelan Tindakan**, iaitu 80% daripada keseluruhan Fasa 1, telah dan sedang dilaksanakan.

PELAN TINDAKAN

- Jabatan, agensi, urusetia, Pejabat Tanah Jajahan dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

YAB DATO' PANGlima PERANG
USTAZ DATO' HAJI MOHD NASSURUDDIN BIN HAJI DAUD
Menteri Besar Kelantan
Pengerusi Jawatankuasa Perancangan, Pentadbiran Awam,
Kewangan, Ekonomi dan Tanah

PEMANTAU PELAKSANAAN

- Unit Perancang Ekonomi Negeri Kelantan (**UPEN**)
- Unit Pemantauan dan Pelaksanaan Strategik (**SPARK**)

CADANGAN PELAN JANGKA PANJANG: PENGASINGAN PENTADBIRAN DEWAN NEGERI KELANTAN

CADANGAN PENGASINGAN STRUKTUR

- Dewan Negeri Kelantan akan dipisahkan daripada pentadbiran Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (eksekutif).
- Tujuan: memperkukuh peranan Dewan sebagai **badan legislatif tertinggi negeri**.

PENUBUHAN JAWATANKUASA PEMERKASAAN DEWAN

- Ditubuhkan melalui **Jawatankuasa Terpilih Bil. 1/2025**.

i. Pengerusi: YB ADN Melor.

ii. Ahli:

- Bahagian Pengurusan Sumber Manusia;
- Bahagian Undang-Undang;
- Unit Perancang Ekonomi Negeri,
- Perbendaharaan Negeri;
- Bahagian Khidmat Pengurusan

iii. Urus Setia: Dewan Negeri Kelantan

01

02

03

CADANGAN PENGASINGAN BANGUNAN

- Bangunan pentadbiran Dewan Negeri akan **berpindah ke Kompleks Dewan Undangan Negeri**.
- Tidak lagi beroperasi di Tingkat 9, Mabna MBI supaya jelas terpisah daripada cabang Eksekutif.

samb. halaman berikutnya...

YB DATO' DR. MOHAMED FADZLI BIN DATO' HAJI HASSAN
Timbalan Menteri Besar Kelantan
Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wilayah, Sumber Asli,
Integriti, Pembangunan Insan dan Undang-Undang

LAWATAN PENANDA ARAS

- Lawatan kerja ke **Sabah dan Selangor** bagi meneliti pelaksanaan pengasingan pentadbiran Dewan di negeri-negeri berkenaan.

PENUBUHAN UNIT BAHARU (ICT & PENYELIDIKAN)

- Cadangan untuk menubuhkan **Unit Teknologi Maklumat** dan **Unit Penyelidikan** di Pejabat Dewan Negeri.

• Tujuan:

- Memantapkan **pengurusan maklumat dan data.**
- Membangunkan **arkib digital** bagi rekod Dewan Negeri secara sistematik dan moden.

04

FUNGSI UTAMA JAWATANKUASA

- Mengkaji aspek pengasingan kuasa dan pemerkasaan institusi Dewan.

- Menyesuaikan struktur dengan keperluan pentadbiran negeri.

05

06

KAJIAN STRUKTUR & PENJAWATAN

- **Bahagian Sumber Manusia** sedang menilai keperluan jawatan dan organisasi bagi pentadbiran Dewan yang berdikari.

- Hasil kajian akan dibentangkan kepada **Jawatankuasa Terpilih** dan kemudian **Majlis Mesyuarat Kerajaan (MMK)** untuk kelulusan.

07

YB DATO' DR. MOHAMED FADZLI BIN DATO' HAJI HASSAN

Timbalan Menteri Besar Kelantan

Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wilayah, Sumber Asli, Integriti, Pembangunan Insan dan Undang-Undang

IMPAK EKONOMI WILAYAH PEMBINAAN JAMBATAN KEDUA RANTAU PANJANG-GOLOK

- i. Meningkatkan perdagangan dan **nilai import eksport.**
- ii. Mengembangkan **sektor pelancongan** dan perniagaan makanan halal.
- iii. Menggalakkan **pelaburan** dan perindustrian.
- iv. Pengukuhan keselamatan dan **kawalan sempadan.**
- v. Peningkatan nilai hartanah, **taraf sosial ekonomi** penduduk dan interaksi hubungan antara wilayah.

YB MEJAR (B) DATO' HAJI MD. ANIZAM BIN AB. RAHMAN

Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perindustrian,
Sumber Manusia, Perdagangan dan Keusahawanan

STATUS LIPUTAN RANGKAIAN 5G DI NEGERI KELANTAN

i) **232 tapak** pemancar 5G telah **dibina** di negeri Kelantan sehingga 31 Ogos 2025, dengan 67% liputan 5G di kawasan berpenduduk.

ii) **109 tapak** telah **dinaik taraf** ke liputan 5G sejak mula beroperasi pada 14 Julai 2025.

YB DATO' HAJI WAN ROSLAN BIN WAN HAMAT

Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Pengajian Tinggi,
Teknologi Hijau, Digital dan Inovasi

Pembangunan Tanah Terbiar Kelantan

RM 12.6 juta	peruntukan Kerajaan Negeri untuk 2006–2024
RM 13.7 juta	peruntukan Kerajaan Persekutuan untuk 2008–2019
RM 26.3 juta	peruntukan keseluruhan untuk 2006–2024, 3,332.92 ha tanah dibangunkan

Jenis Tanaman & Ternakan

Tanaman kekal - kelapa, durian, limau madu, koko, mangga harum manis, anggur, tin.

Tanaman singkat masa - tembakai, nanas, cili, timun, jagung, melon madu, pisang, rumput napier, terung, ubi keledek, timun batang, labu manis, bawang, tomato, sawi, lada benggala, jagung manis.

Penternakan - ikan air tawar, ayam daging, ayam penelor, lembu pedaging, ayam Saga Mardi, lebah kelulut.

Agensi & Syarikat

270 ekar	→ Perbadanan Kemajuan Pertanian Negeri Kelantan
115 ekar	→ Kumpulan Pertanian Kelantan Berhad
300 ekar	→ Kelantan Biotech Corporation Sdn. Bhd.
150 ekar	→ Darul Naim Agro Management Industries Sdn Bhd
565.5 ekar	→ Lembaga Perindustrian Nanas Malaysia Negeri Kelantan

Skim insentif untuk petani
RM25,000.00/ha. – Keluasan minimum 0.4 ha

YB DATO' HAJI TUAN MOHD SARIPUDIN BIN TUAN ISMAIL

Pengerusi Jawatankuasa Pertanian,
Industri Agromakanan dan Komoditi

PELAN JANGKA PANJANG YANG MENYELURUH BAGI MEMPERKASA EKONOMI ARMALAH

Bantuan Sosio Ekonomi Armalah

Program Kembara Armalah

Program Jana Ekonomi

Bantuan Tabung Usahawan Wanita

Kelas Jahitan

Kursus dan Bimbingan

Penerima Bantuan
Sosio Ekonomi
Armalah

1,695

288

Penerima Bantuan
Tabung Usahawan
Wanita (Armalah)

Dari Tahun 2020 - 2025

YB DATO' ROHANI BINTI IBRAHIM

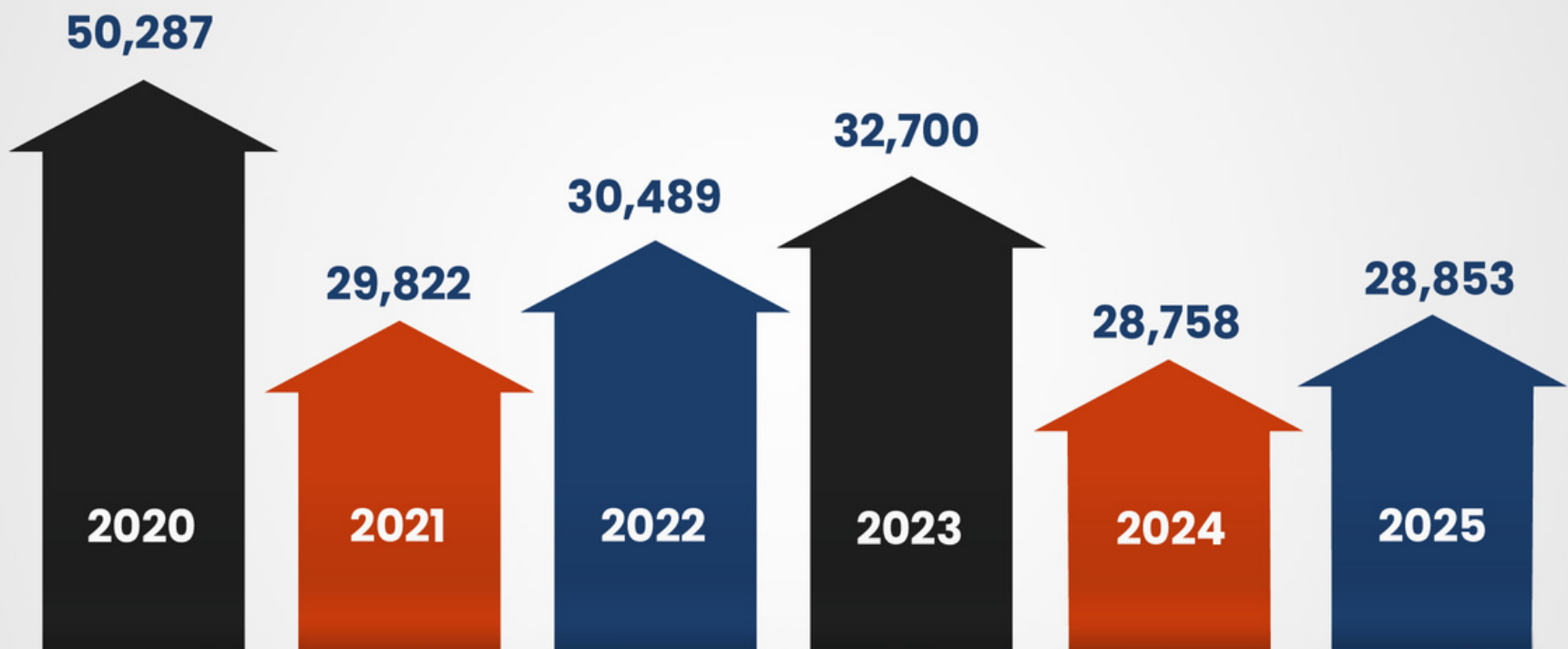
Pengerusi Jawatankuasa Kebajikan,
Pembangunan Keluarga dan Wanita

PERUNTUKAN BANTUAN ARMALAH & ANAK YATIM NEGERI KELANTAN

RM 6.75 JUTA

Bilangan Penerima Bantuan Ad-hoc Armalah Tahun 2020 hingga 2025

RM 5.4 JUTA

Bantuan Ad-hoc dan Sosio Ekonomi Armalah

YB DATO' ROHANI BINTI IBRAHIM

Pengerusi Jawatankuasa Kebajikan,
Pembangunan Keluarga dan Wanita

PENEMPATAN SEMULA PASAR CABANG EMPAT TOK MEK NGAH DI LOKASI BAHARU

Chabang Empat Tok Mek Nгах diklasifikasikan sebagai Pekan melalui Rancangan Tempatan Jajahan Tumpat 2035 (Penggantian).

Majlis Daerah Tumpat mempunyai perancangan untuk pembangunan Bandar Baru Chabang Empat Tok Mek Nгах bagi menempatkan semula pasar yang lama ke tempat baru.

Majlis Daerah Tumpat telah memohon kepada Kerajaan Negeri bagi membuat pengambilan tanah untuk tujuan ini dan akan dibangunkan secara usahama dengan syarikat pemaju yang berminat ke atas cadangan ini.

YB HILMI BIN ABDULLAH

Pengerusi Jawatankuasa Kerajaan Tempatan,
Perumahan, Kesihatan dan Alam Sekitar

فرسیداغن کالی کتیک (بلنجاوان) باکی تیمقوه فثگل کتیک
دیوان نگری کلتن ک لیما بلس

**PERSIDANGAN KALI KETIGA (BELANJAWAN)
BAGI TEMPOH PENGGAL KETIGA
DEWAN NEGERI KELANTAN KE LIMA BELAS TAHUN 2025**

15, 18-21 JAMADIL AWAL 1447 | 6, 9-12 NOVEMBER 2025